

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 19, 22, 25, 26, 27, 31, 46, 55, 58, 82, 86, 92, 93, 94, 95, 101 IR 102 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 82¹, 82², 82³ IR 103¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-4877 IR VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-327 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-4878 (TAP-20-1398(2) (TAIS NR. 20-9302(3))

2020-10-09 Nr. NV-2750

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl Lietuvos Respublikos Prezidento inicijuotų viešųjų pirkimų įstatyminio reglamentavimo pataisų.

Esama situacija:

- Lietuvoje veikia itin daug perkančiųjų organizacijų, per metus bent po vieną viešąjį pirkimą įvykdo apie 4000 perkančiųjų organizacijų;
- perkančiosios organizacijos susiduria su kvalifikuotų viešųjų pirkimų specialistų, turinčių reikiamų įgūdžių ir kompetencijos, trūkumu;
- perkančiosios organizacijos turi plačias galimybes pirkimus vykdyti savarankiškai, nebūtinai užtikrindamos efektyviausią ir racionaliausią pirkimo būdą;
- mažos vertės pirkimams nėra pareigos raštu pateikti išsamią informaciją apie tokio pirkimo rezultatus visiems jo dalyviams ir kandidatams;
- tiekėjas, norėdamas iki pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo teisme ginčyti perkančiosios organizacijos sprendimus ar veiksmus, pirmiausia turi pateikti pretenziją perkančiajai organizacijai. VPT tiesiogiai nedalyvauja sprendžiant tokio pobūdžio ginčus, todėl neturi realių galimybių operatyviai užkirsti kelią ir pašalinti galimus pažeidimus dar vykstant viešųjų pirkimų procedūroms.

Įstatymų inicijuotais pakeitimais siūloma:

- privalomai centralizuoti viešuosius pirkimus - įkurti mažiausiai 75 centrinių perkančiųjų organizacijų tinklą;
- siūloma nuo 10 000 Eur iki 30 000 Eur padidinti ribą, iki kurios galima vykdyti neskelbiamą mažos vertės pirkimą;
- siūloma nustatyti, kad pirkimuose, kuriuose pasiūlymai vertinami pagal kainos ar sąnaudų ir kokybės santykio kriterijų, perkančioji organizacija visada turėtų taikyti socialinius ir aplinkosaugos kriterijus;
- įvesti papildomą viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo grandį - ikiteisminių skundų nagrinėjimą VPT.

Esmė: siūloma iš esmės pritarti įstatymo projektu siekiamiems tikslams, susijusiems su viešųjų pirkimų centralizavimu, profesionalumo stiprinimu, viešųjų pirkimų reguliavimo supaprastinimu, tačiau kartu teikiamos pastabos, susijusios su siūlomo reguliavimo tobulinimu:

- nustatyti teisę Vyriausybei pasirinkti centralizavimo modelį ir nuspręsti dėl sektorinių centrinių perkančiųjų organizacijų steigimo;
- siūlytina palikti galimybę savivaldybių taryboms savarankiškai priimti sprendimus dėl pirkimų centralizavimo tikslingumo iki 10 000 eurų vertės pirkimo sutarčių atveju;
- siūlytina Įstatymo projekte palikti šiuo metu galiojanti teisinių reguliavimą, kuriuo nustatyta pareiga visoms perkančiosioms organizacijoms pirkti per centrinės perkančiosios organizacijos elektroninį katalogą, jei ten yra jų poreikius atitinkančių prekių, paslaugų ar darbų;

- siūlytina numatyti 15 000 Eur ribą, iki kurios perkančioji organizacija gali vykdyti neskelbiamą mažos vertės pirkimą;
- siūlytina nekeisti Įstatymo 55 straipsnio, bet papildyti Įstatymo 17 straipsnyje išdėstytus pirkimų principus, kurie įpareigoję perkančiąsias organizacijas perkant prekes, paslaugas ir darbus siekti aplinkos apsaugos, socialinių tikslų Įstatymo projekte išvardintose srityse, taip pat skatinti inovacijų pasiūlą, o Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais taikyti privalomus reikalavimus ir (ar) kriterijus;
- apmokėjimas už VPT teikiamas pirkimų specialistų žinių patikrinimo organizavimo, pirkimų specialisto pažymėjimų išdavimo ir pratęsimo paslaugas laikytinas rinkliavos objektu, todėl siūlytina Įstatymo projekto nuostatas suderinti su Rinkliavų įstatymo nuostatomis;
- siekiant išvengti itin didelio ginčų kiekio ikiteisminėje institucijoje ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui teise ginti savo interesus, siūlytina projektą papildyti nuostatomis, nustatančiomis mokesčio už ginčo nagrinėjimą dydį, taip pat siūlytina peržiūrėti viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimui nustatytus terminus, kad nepailgėtų bendras viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo laikotarpis.

Derinimas: derinta su visomis ministerijomis, Konkurencijos taryba, Viešųjų pirkimų tarnyba. Pastabas ir pasiūlymus pateikė Teisingumo, Vidaus reikalų, Krašto apsaugos, Finansų ministerijos, Konkurencijos taryba, Viešųjų pirkimų tarnyba. Nutarimo projektas patikslintas pagal gautas pastabas, likusios pastabos, į kurias neatsižvelgta, įvertintos derinimo pažymoje.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2020 m. rugpjūčio 13 d. išvadoje Nr. NV-2251 pateikė pastabų ir pasiūlymų išvados projektui patobulinti.

Klausimas svarstytas 2020 m. rugpjūčio 18 d. tarpinstituciniame pasitarime.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: atitinka Vyriausybės programos skirsnio „Skaidresni ir efektyvesni viešieji pirkimai“ nuostatomis.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina patikslintą išvados projektą aptarus tarpinstituciniame pasitarime svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt